

Кульбак Майсей
Саламонавіч [8(20), па
іншых крыніцах 13(25).3. 1896, г.
Смаргонь Віленскай губ., цяпер
Гродзенская вобл. — 29.10.1937,
Мінск], паэт, празаік, драматург.
Член СП Беларусі з 1934.
Пісаў на яўрэйскай мове.

Сын службоўца. Дзяцінства правёў у атмасферы стараяўрэйскай рэлігійнасці і містыцызму. У 1909, у 13-гадовым узросце, быў аддадзены бацькамі ў Валожынскую рэлігійную школу — ешыбот. У сувязі з першай сусветнай вайной пакінуў яе і пераехаў у Мінск (1914), дзе экстрэнам здаў экзамен на званне настаўніка. Працаваў у школах і гімназіях Смаргоні, Мінска, Вільні. Пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі становіцца яе прыхільнікам і перацяраю. Пад уплывам рускіх рэвалюцыйных мастакоў асабліва сімвалістаў, у 1919 напісаў пафлацкую паэму «Горад». У 1919 М. Кульбак накіраваўся ў камандзіроўку ў занятую Чырвонай Арміяй Вільню, дзе вымушаны быў застацца, пакінуўшы горад зноў занялі беларускія. З 1920 да 1922 жыве ў Вільні, Берліне. У 1928 вярнуўся ў Мінск, дзе працаваў у рэдакцыях рэспубліканскіх газет «Акадэмія навук БССР», «Літэратурнае жыццё». 11.9.1937 быў арыштаваны на беспадстаўнаму абвінавачванні, а 29.10.1937 расстраляны разам з іншымі пісьменнікамі. 13.12.1956 рэабілітаваны. Ахвярай сталінскай рэпрэсіі стала таксама жонка М. Кульбака Зельда Барысаўна, сасланая на 8 год у лагер у Акмолінскую вобл. Сын паэта Ілья забіты фашыстамі ў 1942.

Першы паэтычны твор М.Кульбака апублікаваны ў Вільні ў 1916 (публікацыя не выяўлена). У 1920 выйшаў яго зборнік «Вершы». У час знаходжання ў

Польшчы з'явіўся інтэрнацыяналістычны цыкл вершў «Беларусь». У паэзіі М.Кульбака моцна гучыць услаўленне чалавечай працы, кахання, любові да родных мясцін. На пачатку 1920-х г. ён стаў супрацьпачаць з тэатрамі. Яго драма «Разбойнік Бойтэр» была пастаўлена ў Маскве, ішла ў Мінскім яўрэйскім тэатры. П'еса «Беньямін Магідаў» (тэкст не захаваўся) выконвалася ў Бірабіджане. У сярэдзіне 20-х г. М.Кульбак напісаў цыкл аповесцей і абстрактна-філасофскіх раманаў, у якіх выявіліся містычныя і рэлігійныя перакананні аўтара («Меся сына Эфраіма», «Панядзелак»). Пад уплывам рэчаіснасці Германіі 1920-х г. з'явілася лірыка-сатырычная паэма «Дзісенскі Чайльд Гарольд», дзе М.Кульбак здолеў паказаць злавесную постаць фашызму. Пераехаўшы ў БССР, актыўна ўключыўся ў літаратурнае жыццё. З 1929 да 1936 амаль кожны год выдаваў па кніжцы. Усё, што створана ў гэтыя гады, напісана ў духу новай савецкай рэчаіснасці. К.Чорны высока цаніў М.Кульбака як чалавека разумнага, вясёлага, шчырага. М.Кульбак быў знаёмы з Я.Купалам, Я.Коласам, перакладаў на яўрэйскую мову іх вершы. У пасляваенны час многія творы М.Кульбака перакладзены на беларускую мову.

Т.М.Тарасова.

Тарасова, Т.М. Кульбак Майсей / Т.М. Тарасова // Беларускія пісьменнікі : біябібліягр. слоўн. : у 6 т. / Ін-т літ. імя Я. Купалы, Акад. навук Рэсп. Беларусь, Беларус. энцыкл. ; пад рэд. А.В. Мальдзіса ; рэдкал.: І.Э. Багдановіч [і інш.]. — Мінск, 1994. — Т. 3. — С. 456.